

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO

im. generała broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA

JAMINE
SŁUŻBOWEGO

Egz. Nr 1

ppłk dypl. Zygmunt GRZĘDA

WĘZŁOWE PROBLEMY WYKORZYSTANIA LOTNICTWA
DO ZADAŃ ROZPOZNANIA POWIETRZNEGO
W OPERACJACH WOJSK FRONTU

(Skrypt wykładu)

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
832826

WARSZAWA

MARZEC

1967

89
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

ODDZIAŁ WOJSK OPK I LOTNICTWA

JAWNE
SŁUŻBOWEGO

Egz. Nr 1

ppłk dypl. Zygmunt GRZĘDA

**WĘZŁOWE PROBLEMY WYKORZYSTANIA LOTNICTWA
DO ZADAŃ ROZPOZNANIA POWIETRZNEGO
W OPERACJACH WOJSK FRONTU**

(Skrypt wykładu)

**ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego**
332826

WARSZAWA

MARZEC

1967

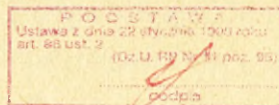
AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K.Świerczewskiego

PRZEKLASYFIKOWANO
Protokół Nr 12657

Oddział Wojsk OPK i Lotnictwa
Katedra Rozpoznania Lotniczego i LSF

JAWNE

" ZATWIERDZAM "
KOMENDANT
ODDZIAŁU WOJSK OPK I LOTNICTWA

~~niezawieszony~~
~~światowco~~

Egz.nr... 1

płk prof.Remigiusz WOJTOWICZ

Dnia " " lutego 1967 r.

Ppłk dypl.Zygmunt GRZĘDA

Temat: "Węzłowe problemy wykorzystania lotnictwa
do zadań rozpoznania powietrznego w opera-
cjach wojsk Frontu".

Skrypt wykładu

WARSZAWA

MARZEC

1967 r.

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWE
KABINETU SZTABU GENERALNEGO

882826

SPIS TREŚCI

1. Wstęp
2. Potrzeby wojsk Frontu w zakresie rozpoznania powietrznego i możliwości ich zaspokojenia przez armię lotniczą.
3. Niektóre problemy organizacji rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk Frontu:
 - ~~szczeble~~ dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym, a zakres planowania rozpoznania powietrznego;
 - wpływ warunków wprowadzenia wojsk Frontu do bitwy na centralizację dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym.
4. Zakończenie.

W s t ę p

Jest rzeczą ogólnie znaną, że rezultaty działań bojowych zawsze zależały od stopnia rozpoznania wojsk przeciwnika. W ostatnim dziesięcioleciu zależność ta znacznie wzrosła. Wprowadzenie na uzbrojenie środków rakietowo-jądrowych, umożliwiających skuteczne niszczenie przeciwnika na pełną głębokość jego ugrupowania, z całą ostrością uwypukliło problem uzyskiwania wiarygodnych, dokładnych i terminowych danych o wojskach nieprzyjaciela. Problem ten jest dlatego ważny, że przewaga ilościowa i jakościowa w środkach rakietowo-jądrowych może niezapewnić powodzenia, jeżeli nie będzie uzyskana przewaga w rozpoznaniu. By wykonać uderzenia środkami jądrowymi, należy najpierw zdobyć niezbędne dane, umożliwiające podjęcie optymalnej decyzji odnośnie tego, gdzie i na kogo wykonać te uderzenia, by uzyskać sukces i pobić nieprzyjaciela. Dan^{ch} do podjęcia takiej decyzji musi dostarczyć rozpoznanie.

W przyszłych działaniach wojennych wśród wszystkich rodzajów rozpoznania wojskowego zasadniczą rolą przypadac będzie rozpoznaniu powietrznemu, ze względu na jego szczególne właściwości, takie jak: szybkość działania i możliwość przenikania na duże odległości w głąb terytorium zajętego przez nieprzyjaciela, możliwość przeszukania w krótkim czasie znacznych przestrzeni, swoboda manewrowania oraz możliwość stosunkowo szybkiego przekazywania danych zainteresowanym sztabom. Te właściwości powodują, że w działaniach manewrowych, gdy zmieniają się sytuacja na polu bitwy będą narastać bardzo szybko rozpoznanie

powietrzne będzie jednym z podstawowych rodzajów rozpoznania wojskowego, dostarczającym danych rozpoznawczych niezbędnych do wykonania uderzeń jądrowych.

W niniejszym opracowaniu zostaną omówione węzłowe problemy związane z wykorzystaniem lotnictwa do wykonania zadań rozpoznawczych na korzyść operacji zaczepnej wojsk Frontu.

I. Potrzeby wojsk Frontu w zakresie rozpoznania powietrznego i możliwości ich zaspokojenia przez armię lotniczą

Potrzeby wojsk Frontu w zakresie rozpoznania powietrznego można podzielić na:

- potrzeby związane z głębokością prowadzenia rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk Frontu;
- potrzeby związane z niezbędną ilością sił lotnictwa rozpoznawczego, jakie powinny działać na korzyść wojsk Frontu.

Potrzeby związane z głębokością prowadzenia rozpoznania powietrznego wynikają z rozmachu operacji zaczepnej Frontu i z możliwości środków napadu jądrowego pod względem zasięgu.

Jak wiadomo, współczesna frontowa operacja zaczepna prowadzona jest na głębokość 800-1000 km. W związku z tym, zgodnie z istniejącymi poglądami, lotnictwo rozpoznawcze armii lotniczej powinno prowadzić rozpoznanie na głębokość operacji zaczepnej Frontu. Możliwości armii lotniczej w tym względzie uwarunkowane są taktycznymi promieniami działań samolotów rozpoznawczych, głębokością bazowania lotnictwa i warunkami działań.

Taktyczne promienie działania podstawowych typów samolotów rozpoznawczych WP w zależności od wysokości lotu zostały podane w poniższej tabeli.

Taktyczne promienie działań samolotów rozpoznawczych
/ze zbiornikami dodatkowymi/

Wysokość lotu	500	5000	10000
Typ samolotu			
Ił-28 R	490	800	1100
Lim-5R i Lim-6	260	400	565
Lim-1A	205	325	460

Głębokość bazowania lotnictwa rozpoznania taktycznego waha się w granicach 80-120 i więcej km, a lotnictwa rozpoznania operacyjnego 160-200 i więcej km. Działania lotnictwa rozpoznania operacyjnego mogą być zorganizowane w ten sposób, że podczas prowadzenia działań na dużą głębokość załogi tego lotnictwa mogą wykorzystywać jako podskokowe lotniska innych rodzajów lotnictwa. W tych warunkach za podstawę do obliczeń głębokości działań lotnictwa rozpoznania operacyjnego można przyjąć głębokość bazowania lotnictwa rozpoznania taktycznego.

Warunki działań lotnictwa rozpoznawczego na zachodnim TDW przynajmniej w pierwszych dniach wojny będą utrudnione, ze względu na stosunkowo duże nasycenie wojsk NATO środkami obrony powietrznej. Dlatego należy przypuszczać, że w tym okresie lotnictwo rozpoznawcze będzie mogło prowadzić działania bojowe jedynie na małych wysokościach, co wpłynie ujemnie na taktyczne promienie działania samolotów.

W związku z powyższym głębokość działań w zależności od rodzaju lotnictwa rozpoznawczego będzie wynosić:

- dla lotnictwa rozpoznania taktycznego ok. 180 km;
- dla lotnictwa rozpoznania artyleryjskiego ok. 125 km;
- dla lotnictwa rozpoznania operacyjnego ok. 400 km.

Jak wynika z tych danych, potrzeby wojsk Frontu w zakresie głębokości prowadzenia rozpoznania powietrznego nie mogą być w pełni zaspokojone przez lotnictwo rozpoznawcze armii lotniczej. By określić jakiego charakteru obiekty znajdować się będą poza zasięgiem działań lotnictwa rozpoznawczego, należy omówić rozmieszczenie tych obiektów na TDW.

Analiza prawdopodobnego ugrupowania obiektów nieprzyjaciela według głębokości /patrz zał. nr 1/ wykazuje, że jeżeli wszystkie obiekty rozpoznania powietrznego przyjąć za 100%, to 73-75 % tych obiektów będzie rozmieszczonych na głębokości do 200 km, a pozostałe 25-27 % - od 200 do 1000 km. W strefie rozpoznania taktycznego /do 200 km/ będzie znajdować się:

- ok. 85 % operacyjno-taktycznych i operacyjnych rakietowych środków napadu jądrowego;
- ok. 100 % taktycznych rakietowych środków napadu jądrowego i artylerii atomowej;

- ok. 80 % DZ, DPanc itd;
- ok. 80 % sztabów i SD;
- ok. 65 % posterunków i ośrodków dowodzenia i powiadamiania;
- ok. 75 % baterii przeciwlotniczych pocisków raketowych;
- ok. 25 % lotnisk lotnictwa taktycznego;
- ok. 40 % obiektów przemysłowych, drogowych, kolejowych itp.

Pozostałe obiekty, będą rozmieszczone na głębokościach od 200 do 1000 km, z tego część /30-40%/ na głębokościach do 400 km. Należy przy tym zaznaczyć, że w zasadzie wszystkie odwody operacyjne i operacyjne raketowe środki napadu powietrznego, prawie całe lotnictwo taktyczne oraz prawie wszystkie bliższe odwody strategiczne będą rozmieszczone na głębokości do 400 km. Na większej głębokości będą więc rozmieszczone główne obiekty takie jak: bazy lotnicze, zaopatrzeniowe i morskie, ośrodki administracyjne, obiekty OTK itp. Większość z tych obiektów ma charakter stacjonarny.

Jak z tego wynika, armia lotnicza zaspakajając potrzeby wojsk Frontu pod względem głębokości działań jedynie w 40% /400 km na 1000 km/, może mimo to rozpoznać ok. 85-87% wszystkich obiektów.

Jak to zostało wcześniej zaznaczone, głębokość rozpoznania powietrznego prowadzonego na korzyść wojsk Frontu jest także uwarunkowana zasięgiem frontowych środków napadu jądrowego. Należy to rozumieć w ten sposób, że środki te określają minimalny zasięg rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk Frontu. Nie może więc zaistnieć taka sytuacja, by taktyczne promienie działań samolotów rozpoznawczych armii lotniczej nie pozwalały prowadzić rozpoznania na głębokość zasięgu środków napadu jądrowego. Jeżeli taka sytuacja by zaistniała, to w tym wypadku do dyspozycji sztabu Frontu powinno być wydzielone odpowiednie lotnictwo z odwodu naczelnego dowództwa.

Z opublikowanych materiałów wynika, że zasięg frontowych raketowych środków napadu jądrowego wynosi 300 km, a w niektórych wypadkach 500-600 km^{x/}. Porównanie możliwości lotnictwa rozpoznania operacyjnego armii lotniczej wykazuje, że potrzeby

x/ Patrz: Biuletyn Informacyjny nr 4/66. Wyd. MON. Sztab Generalny, Warszawa - wrzesień 1964 r. str. 72.

środków rakietowych o zasięgu 300 km mogą być w pełni zaspokojone. Gdyby Front posiadał rakiety o zasięgu 500-600 km wzmocnienie go lotnictwem rozpoznawczym odwodu naczelnego dowództwa jest konieczne.

W sytuacji, gdy Front posiada rakietowe środki napadu jądrowego o zasięgu 300 km i nie został wzmocniony lotnictwem rozpoznawczym z odwodu naczelnego dowództwa, rozpoznanie na jego korzyść będzie prowadzone przez armię lotniczą na głębokość do 400 km. W celu uzyskiwania niezbędnych wiadomości o obiektach położonych głębiej, sztab Frontu może składać zapotrzebowania na wiadomości do sztabów nadrzędnych. Ujemna cecha tego rozwiązania polega na tym, że w tych warunkach upłynie dłuższy czas od złożenia zapotrzebowania do otrzymania tych wiadomości, niż miałyby to miejsca, gdyby Front dysponował lotnictwem o większym zasięgu. Ze względu na charakter obiektów, znajdujących się na większej głębokości /obiekty przeważnie typu stacjonarnego/ opóźnienia te nie będą posiadały jednak większego wpływu na przebieg operacji frontowej.

Potrzeby w zakresie niezbędnej ilości sił lotnictwa rozpoznawczego, jaka powinna działać na korzyść wojsk Frontu, określa się biorąc za podstawę:

- ogólną ilość obiektów potencjalnego przeciwnika, jaka może się znaleźć w pasie działań wojsk Frontu;
- możliwości lotnictwa rozpoznawczego;
- możliwości innych rodzajów rozpoznania wojskowego.

W pasie działań Frontu, jak wykazują ćwiczenia oraz analiza organizacji wojsk potencjalnego przeciwnika, może być do 600 ważnych obiektów. Z ogólnej liczby tych obiektów 25-30% /150 obiektów/ będzie rozpoznana jeszcze w okresie pokoju, z tym, że z chwilą wybuchu wojny konieczne jest przeprowadzenie dodatkowego rozpoznania w celu określenia dokładnych współrzędnych niektórych obiektów. Z pozostałych 450 obiektów rozpoznanie powietrzne powinno wykryć około 60%, czyli 250 obiektów.

Z obliczeń wynika, że 50% wszystkich obiektów rozpoznawczych lotnictwa /125 obiektów/, w tym i większość rakietowych i artyleryjskich środków napadu jądrowego, znajduje się w odległości do 60 km od linii frontu, to jest w strefie obserwacji pola walki. Pozostałe obiekty znajdują się na większej głębokości. Dlatego też znaczna część sił lotnictwa rozpoznawczego

będzie wykorzystywana w strefie taktycznej. W poniższej tabeli zostały podane orientacyjne potrzeby wojsk Frontu w zakresie rozpoznania powietrznego.

Orientacyjne potrzeby wojsk Frontu w samolotach
w zakresie rozpoznania powietrznego^{x/}

Lp.	Zadania rozpoznawcze	Ilość samolotolotów
1.	Dodatkowe rozpoznanie obiektów wykrytych przez inne rodzaje rozpoznania	50
2.	Rozpoznanie 125 obiektów i okresowa obserwacja niektórych z nich	150
3.	Obserwacja pola walki	100
4.	Kontrola wyników uderzeń oddziałów rakietowych i lotniczych	40
5.	Rozpoznanie radioelektroniczne	20
6.	Odwód /10-14 %/	40
R a z e m:		400

Z powyższej ilości samolotolotów około 300 powinno wykonywać lotnictwo rozpoznania taktycznego i artyleryjskiego, a 100 - rozpoznania operacyjnego.

Aby określić jakie są szanse realizacji tej ilości samolotolotów przez lotnictwo, należy obliczyć w oparciu o etatowy skład armii lotniczej możliwości jednostek lotnictwa rozpoznawczego w tym względzie i poprzez porównanie sprecyzować odpowiednie wnioski.

Zgodnie z obowiązującą organizacją, w skład armii lotniczej wchodzi następujące pułki lotnictwa rozpoznawczego:

- pułk lotnictwa rozpoznania operacyjnego;
- pułk lotnictwa rozpoznania taktycznego;

x/ Patrz: "Ogólne zasady organizacji rozpoznania powietrznego w armii lotniczej". Biuletyn Informacyjny nr 3/65. Wyd. MON, Sztab Generalny, Warszawa - lipiec 1964 r. str.52.

- pułk lotnictwa rozpoznania artyleryjskiego.

Pułk lotnictwa rozpoznania operacyjnego zgodnie z etatem ćwiczebnym posiada 30 samolotów Il-28R i ok. 32 załogi. Średnie natężenie działań pułku w początkowym okresie wojny wynosi po dwa loty na załogę.

Pułk lotnictwa rozpoznania taktycznego posiada 36 samolotów Lim-5R i Lim-6 oraz ok. 44 załogi, a pułk lotnictwa rozpoznania artyleryjskiego 24 samoloty Lim-1A i ok. 28 załóg. Średnie natężenie działań tych pułków w początkowym okresie wojny wynosi po trzy loty na załogę. Ponadto w pułku rozpoznania artyleryjskiego znajduje się eskadra śmigłowców.

Ogółem więc etatowe jednostki lotnictwa rozpoznawczego mogą wykonać w ciągu doby ok. 280 samolotolotów, z tego 64 na rozpoznanie operacyjne, 132 na rozpoznanie taktyczne i 84 na rozpoznanie artyleryjskie.

Porównując te cyfry z potrzebami można stwierdzić, że etatowe lotnictwo rozpoznawcze nie jest w stanie wykonać 36 s/l na rozpoznanie operacyjne oraz ok. 80 s/l na rozpoznanie taktyczne. Natomiast lotnictwo rozpoznania artyleryjskiego może zaspokoić potrzeby wojsk raketowych i artylerii w zakresie dodatkowego oraz kontrolnego rozpoznania powietrznego. Należy przy tym pamiętać, że część zadań rozpoznania dodatkowego i kontrolnego na korzyść rakiet operacyjnych będzie wykonywać lotnictwo rozpoznania operacyjnego, ze względu na ograniczony taktyczny promień działania samolotów Lim-1A.

Brakujące samolotoloty mogą być uzyskane dzięki wykorzystaniu innych rodzajów lotnictwa. W tym celu wszystkie załogi lotnictwa myśliwskiego, myśliwsko-szturmowego /myśliwsko-bombowego/ i bombowego, które osiągnęły poziom wyszkolenia drugiej klasy, są szkolone w wykonywaniu zadań rozpoznawczych.

Należy sądzić, że w warunkach działań z użyciem środków jądrowych wykorzystanie innych rodzajów lotnictwa, poza rozpoznawczym, do prowadzenia rozpoznania powietrznego będzie szeroko praktykowane. Natomiast gorsza sytuacja zaistnieje w działaniach prowadzonych środkami tradycyjnymi. W tych wypadkach, ze względu na brak wsparcia środkami jądrowymi i w

związku z tym ogromnym zapotrzebowaniem na klasyczne środki wsparcia ogniowego, wykorzystanie innych rodzajów lotnictwa do prowadzenia rozpoznania jest wielce problematyczne. Dlatego w takich warunkach armia lotnicza może nie posiadać możliwości wydzielenia dodatkowych sił dla zaspokojenia rozpoznawczych potrzeb wojsk Frontu.

II. Niektóre problemy organizacji rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk Frontu.

Organizacja rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk Frontu została opracowana w dwóch skryptach:

- "Organizacja rozpoznania powietrznego w armii lotniczej" /nr bibl. 08911/;
- "Organizacja rozpoznania powietrznego na korzyść armii" /nr bibl. 08742/.

W związku z tym, by uniknąć powtórzeń w niniejszym opracowaniu zostaną poruszone jedynie niektóre problemy związane z organizacją rozpoznania powietrznego.

Szczeble dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym, a zakres planowania rozpoznania powietrznego

Jednym z kontrowersyjnych problemów związanych z organizacją rozpoznania powietrznego jest zakres planowania rozpoznania powietrznego. Ustalenie kto i w jakim zakresie powinien planować rozpoznanie jest niezwykle istotne, gdyż w wypadku popełnienia błędów w tym zakresie lotnictwo rozpoznawcze nie będzie mogło być skutecznie wykorzystane.

W dyskusjach prowadzonych na te tematy bardzo często wypowiedane są opinie, że sztaby operacyjne wojsk lądowych powinny ustalać jedynie ogólne zadania rozpoznawcze dla lotnictwa, które precyzowane byłyby w szczególach przez sztaby lotnicze. Czy takie opinie są słuszne?

Aby udzielić odpowiedzi na powyższe pytanie należy określić na jakich szczeblach dowodzenia organizuje się rozpoznanie powietrzne oraz jakie są możliwości tych szczebli w ustalaniu zadań rozpoznawczych.

Rozpoznanie powietrzne organizowane jest przez sztaby Frontu /armii/, armii lotniczej i pułków lotnictwa rozpoznawczego. W celu wyjaśnienia problemu w pierwszym rzędzie zostaną omówione możliwości w tym zakresie sztabów pułków lotnictwa rozpoznawczego.

Dowództwo i sztab pułku lotnictwa rozpoznawczego dane o nieprzyjacielu uzyskuje od wyższych sztabów /armii lotniczej, SWL/ oraz zdobywa je prowadząc działania rozpoznawcze. Zakres tych danych, jakimi dysponuje sztab pułku, jest znacznie mniejszy, niż w sztabach operacyjnych. W skład sztabu pułku nie wchodzi specjaliści innych rodzajów sił zbrojnych i wojsk, a więc możliwości oceny nieprzyjaciela pod kątem widzenia czasu, miejsca i obiektów rozpoznania są w nim znacznie mniejsze, niż w sztabach operacyjnych. Personel pułku nie jest informowany o tym jakie są zamiary dowódców związków operacyjnych odnośnie przeprowadzenia operacji oraz w jaki sposób są wykorzystywane inne siły i środki rozpoznania wojsk Frontu. W związku z tym na szczeblu pułku lotnictwa rozpoznawczego nie mogą być określone czasy, miejsca /rejon/ i obiekty rozpoznania /poszukiwania/ dla załóg wchodzących w skład pułku. Dlatego wszystkie te elementy decyzji na wykorzystanie lotnictwa rozpoznawczego muszą być ustalone w szczegółach przez sztaby związków operacyjnych.

Rola pułku polega na podzieleniu otrzymanych zadań na wykonawców /załogi/, określeniu taktycznych sposobów działań załóg rozpoznawczych, zorganizowaniu zabezpieczenia działań załóg rozpoznawczych oraz na przygotowaniu załóg i sprzętu do działań.

Sztab armii lotniczej jest sztabem specjalistycznym, w którym szczegółowo jest prowadzona sytuacja lotnictwa i obrony powietrznej nieprzyjaciela. Sytuacja sił lądowych i morskich jest prowadzona mniej dokładnie, niż w sztabach ogólnowojskowych związków operacyjnych /Front -armia/. Sztab armii lotniczej bierze udział w organizacji rozpoznania powietrznego, natomiast nie organizuje działań innych sił i środków rozpoznania wojskowego. Dlatego też może on precyzować zadania rozpoznawcze dla lotnictwa w zakresie rozpoznania sił powietrznych nieprzyjaciela, natomiast zadania związane z rozpoznaniem powietrznym sił lądowych i morskich powinien on otrzymywać całkowicie sprecyzowane ze sztabów ogólnowojskowych związków operacyjnych.

Rola sztabu armii lotniczej może polegać na sprecyzowaniu zadań rozpoznawczych dotyczących sił powietrznych nieprzyjaciela, ustaleniu wykonawców wszystkich zadań rozpoznawczych lotnictwa, zorganizowaniu dowodzenia i zabezpieczenia bojowego, specjalnego, materiałowo-technicznego oraz lotniskowego działań lotnictwa rozpoznawczego, uzgodnieniu współdziałania lotnictwa rozpoznawczego z innymi rodzajami lotnictwa itp.

Sztab Frontu powinien ustalić dokładne zadania dla lotnictwa rozpoznawczego, szczególnie w zakresie sił lądowych i morskich nieprzyjaciela. Zadania rozpoznawcze dotyczące sił powietrznych mogą być ustalane w sposób bardziej ogólny, gdyż ich sprecyzowanie może być wykonane w sztabie armii lotniczej. Przy współudziale przedstawicieli armii lotniczej ustala on system obiegu informacji oraz sposoby ich przekazywania i dokumenty tajnego dowodzenia. Organizuje współdziałanie między rodzajami rozpoznania wojskowego i określa siły /wysilek/ lotnictwa rozpoznawczego, które należy wykorzystać do doprowadzenia rozpoznania na korzyść poszczególnych armii.

Rozpoznanie powietrzne na korzyść armii organizowane jest ~~wspólnie~~ przez jej sztab i stanowisko współdziałania lotnictwa. W tym wypadku obowiązek sprecyzowania zadań dla lotnictwa rozpoznawczego spada na sztab armii, natomiast pozostałymi problemami zajmuje się stanowisko współdziałania lotnictwa.

Jak wynika z powyższego, by zadania rozpoznawcze mogły być właściwie realizowane przez lotnictwo, sztaby związków operacyjnych muszą je precyzyjnie określać. Planując rozpoznanie, należy dokładnie ustalić co, gdzie i kiedy powinno być rozpoznawane, gdyż sztaby pułków lotnictwa rozpoznawczego nie są w stanie tego w sposób właściwy wykonać. Oczywiście stopień szczegółowości planowania powinien być tym większy, im na krótszy okres czasu jest ono wykonywane.

Wpływ warunków wprowadzenia wojsk Frontu do bitwy na centralizację dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym.

Jak wiadomo, scentralizowane dowodzenie wojskami w porównaniu do zdecentralizowanego dowodzenia umożliwia:

- bardziej ekonomiczne wykorzystanie sił i środków;
- mniejsze rozproszenie wysiłków z punktu widzenia całości działań;
- wyeliminowanie przestoju itp.

Mimo tych zalet, scentralizowane dowodzenie ma poważne wady, z których w odniesieniu do dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym należy zwrócić uwagę na następujące: wydłużenie czasu reakcji, przeciążenie nadmiarem szczegółów szczebla decydującego oraz wydłużenie obiegu informacji w czasie i przestrzeni.

Po wprowadzeniu armii pierwszorzutowych do bitwy dowodzenie lotnictwem rozpoznawczym powinno być częściowo zdecentralizowane. Decentralizacja ta polega na tym, że kierowanie działaniami lotnictwa rozpoznania taktycznego i artyleryjskiego odbywa się w zasadzie ze stanowisk dowodzenia pierwszorzutowych armii. Natomiast dowodzenie działaniami lotnictwa rozpoznania operacyjnego jest scentralizowane i odbywa się ze stanowiska dowodzenia armii lotniczej. Konieczność częściowej decentralizacji dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym wynika z następujących przyczyn:

1. Taktyczne rozpoznanie powietrzne wykonywane jest głównie na korzyść wojsk armii, gdyż głębokość działania tego lotnictwa /ok. 180 - 200 km/ pokrywa się w zasadzie z zasięgiem armijnych środków napadu jądrowego oraz z zadaniem bliższym armii.
2. Zasadniczy wysiłek lotnictwa rozpoznania taktycznego będzie ześrodkowany na obserwację pola walki, gdzie zmiany w sytuacji następować będą bardzo często i w związku z tym obieg informacji między sztabem organizującym rozpoznanie, a wykonawcą zadań musi być możliwie najkrótszy. Przekazywanie zadań dla lotnictwa rozpoznawczego ze sztabu armii poprzez sztab Frontu i armii lotniczej do pułku lotnictwa rozpoznawczego trwałoby zbyt długo i wpływałoby hamująco na elastyczne wykorzystanie lotnictwa odpowiednio do zmieniającej się sytuacji.
3. Sztaby Frontu i armii lotniczej, w wypadku całkowitej centralizacji dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym, byłyby niepotrzebnie zbyt przeciążone, co wpłynęłoby ujemnie na sprawność dowodzenia.

4. Jeżeli armia posiada środki przenoszenia broni jądrowej, to musi mieć w swojej dyspozycji odpowiednie siły lotnictwa rozpoznania artyleryjskiego niezbędne do prowadzenia dodatkowego i kontrolnego rozpoznania na korzyść wojsk raketowych.

Ze względu na to, że sztab Frontu jest także zainteresowany w rozwoju sytuacji w strefie rozpoznania taktycznego, część sił lotnictwa rozpoznania taktycznego może on pozostawić do swojej dyspozycji.

Zgoła inaczej będzie przedstawiać się sytuacja w dowodzeniu lotnictwem rozpoznawczym przed wprowadzeniem pierwszorzutowych armii do bitwy.

Jeżeli wojska Frontu przed wybuchem wojny będą znajdowały się w bezpośredniej styczności z przeciwnikiem, w tym wypadku już w okresie zagrożenia lotnictwo rozpoznawcze może prowadzić działania rozpoznawcze. Działania te prowadzone by były w zasadzie z nad własnego terytorium bez naruszania granic państwowych i wód terytorialnych przeciwnika. W tych warunkach dowodzenie tymi działaniami byłoby całkowicie scentralizowane na szczeblu Frontu i armii lotniczej.

Działania wojenne, jak należy sądzić, rozpoczną się od wzajemnych uderzeń raketowo-lotniczych, w wypadku działań z użyciem środków jądrowych, lub uderzeń lotniczych, gdy działania prowadzone by były przy wykorzystaniu środków tradycyjnych. W czasie trwania tych uderzeń lotnictwo rozpoznawcze będzie intensywnie wykorzystywane do wykonania zadań rozpoznawczych. Przewiduje się, że w wypadku działań z użyciem broni jądrowej w okresie pierwszego uderzenia może być zorganizowana nawet specjalna operacja rozpoznawcza wykonywana siłami lotnictwa rozpoznawczego i innych rodzajów lotnictwa frontowego. Działania lotnictwa rozpoznawczego w tym wypadku muszą być dokładnie zgrane z działaniami innych rodzajów lotnictwa i wojskami raketowymi, a dowodzenie musi być w pełni scentralizowane.

Jeżeli przed wybuchem wojny wojska Frontu znajdują się w drugim rzucie, to po rozpoczęciu działań muszą być przegrupowywane. W tych warunkach od rozpoczęcia wojny do ich wprowadzenia do bitwy upłynie pewien okres czasu. W związku z tym

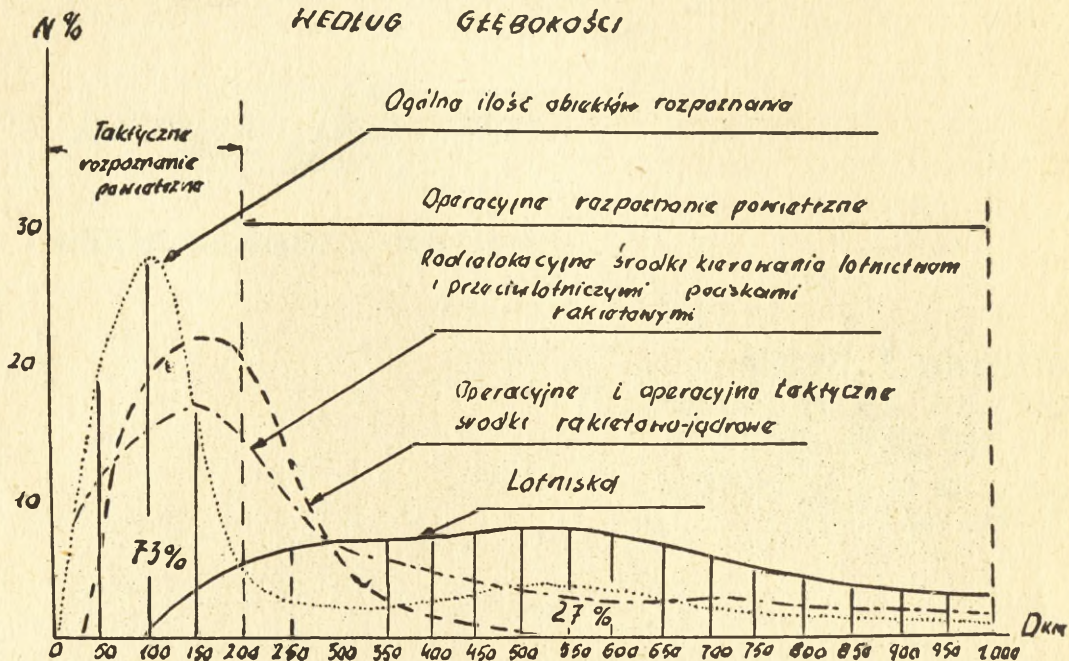
wytwarza się sytuacja umożliwiająca wcześniejsze wprowadzenie do działań lotnictwa rozpoznawczego w celu zdobycia danych umożliwiających sprecyzowanie zadań przegrupowującym się wojskom. Oczywiście i w tym wypadku, do czasu wprowadzenia pierwszorzutowych armii do bitwy, dowodzenie lotnictwem rozpoznawczym musi być w pełni scentralizowane.

Z przeprowadzonych rozważań wynika, że dowodzenie lotnictwem rozpoznawczym w niektórych wypadkach będzie w pełni scentralizowane, a w innych częściowo zdecentralizowane. Dlatego też organizacja dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym powinna być taka, by umożliwiała tak scentralizowane, jak i częściowo zdecentralizowane dowodzenie. Stwierdzenie to ma duże znaczenie praktyczne, gdyż wiąże się z określonymi potrzebami tak w zakresie rozbudowy etatowej sztabów, jak i wyposażenia ich w środki dowodzenia. Jeżeli w organizacji sztabów będzie uwzględniony jedynie jeden wariant dowodzenia lotnictwem rozpoznawczym, to może okazać się, że system dowodzenia nie będzie odpowiadał rzeczywistym potrzebom.

Z a k o ń c z e n i e

W niniejszym opracowaniu zostały poruszone niektóre problemy związane z wykorzystaniem lotnictwa do zadań rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk Frontu. Oczywiście, nie wyczerpują one całości problematyki związanej z organizacją rozpoznania powietrznego na korzyść wojsk Frontu gdyż celem tego opracowania było jedynie zasygnalizowanie niektórych zagadnień z tego zakresu. Dlatego też, by opanować w niezbędnym stopniu całość tej problematyki należy dodatkowo przestudiować istniejące na ten temat skrypty i artykuły.

ROZMIESZCZENIE OBIEKTÓW ROZPOZNAWANIA
WEDŁUG GŁĘBOKOŚCI

Bibliografia:

1. "Ogólne zasady organizacji rozpoznania powietrznego w armii lotniczej" Biuletyn Informacyjny nr 3/65/ - nr bibl.naukowej 010574.
2. "Zasady organizacji rozpoznania środków napadu jądrowego nieprzyjaciela" Biuletyn Informacyjny nr 4 /66/ - nr bibl.naukowej 010758.
3. Niektóre problemy organizacji rozpoznania w morskiej operacji desantowej. Biuletyn Informacyjny nr 3/71/ - nr bibl. naukowej 011228.
4. "Niektóre zasady prowadzenia rozpoznania powietrznego w działaniach powietrzno-desantowych" Biuletyn Informacyjny nr 3/77/ - nr bibl. naukowej 011754.
5. Skrypt: "Organizacja rozpoznania powietrznego w armii lotniczej" - nr bibl.szkołeniowej 06911.

6. Skrypt: "Organizacja rozpoznania powietrznego na korzyść
armii" - nr bibl. szkoleniowej 08742.

OPRACOWAŁ:
SZEF KATEDRY ROZPOZNANIA
LOTNICZEGO I LSF

ppłk dypl. Zygmunt GRZEDA

Wykonano w 15 egz.

Egz. nr. 1-15 bibl. Tajna
Wykonał ppłk Grzeda

Druk GB dn. 4.03.67 r.
Nr. ks. 0691/WW.-